

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Απρίλιος 2012

ΚΕΝΤΡΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, της οικοδομικής βιομηχανίας, της μεταποίησης καθώς και τα νοικοκυριά-καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών, συνεπώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή βραχυπρόθεσμων προβλέψεων για το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ και άλλων οικονομικών μεταβλητών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) ή τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά τη γενική αντίληψη στο συγκεκριμένο τομέα (τρέχουσα κατάσταση και προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς και καταναλωτές. Η στάθμιση του εν λόγω δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διενεργούνται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Για τα νοικοκυριά-καταναλωτές το δείγμα είναι τυχαίο και η έρευνα γίνεται τηλεφωνικώς. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τον Απρίλιο 2012 το οικονομικό κλίμα παρουσίασε βελτίωση με το Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να αυξάνεται κατά 2 μονάδες σε σχέση με το Μάρτιο. Η βελτίωση αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στην καλύτερευση του κλίματος στη μεταποίηση, εξαιτίας της βελτίωσης των προσδοκιών για την παραγωγή και απασχόληση, καθώς και στην καλύτερευση του κλίματος ανάμεσα στους καταναλωτές, λόγω θετικότερων προσδοκιών για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών αλλά και της Κύπρου γενικότερα. Το κλίμα στις υπηρεσίες και στις κατασκευές παρουσίασε οριακή επιδείνωση, ενώ στο λιανικό εμπόριο παρέμεινε στα ίδια αρνητικά επίπεδα με το Μάρτιο.

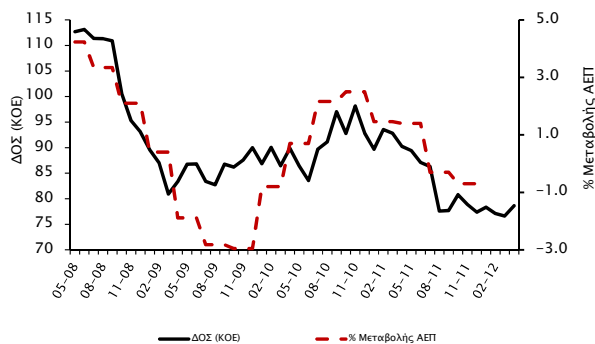
Τους τελευταίους μήνες ο ΔΟΣ παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα γεγονός που προδιαγράφει περαιτέρω συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας τα επόμενα τρίμηνα.

Ο Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας για τον Απρίλιο 2012 στη μεταποίηση σημείωσε οριακή αύξηση σε σχέση με τον Ιανουάριο 2012, ενώ στις υπηρεσίες παρέμεινε αμετάβλητος. Ο υποτομέας των χρηματοπιστωτικών οργανισμών επανήλθε στα επίπεδα του 2011 μετά την πτώση που σημειώθηκε τον Ιανουάριο 2012.

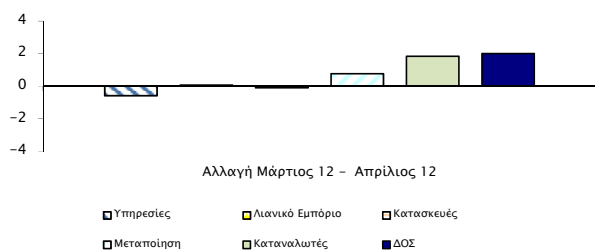
Τον Απρίλιο 2012 ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ)¹ για την Κύπρο παρουσίασε αύξηση της τάξης των 2 μονάδων σε σύγκριση με το Μάρτιο.² Ο ΔΟΣ όμως έχει υποχωρήσει αισθητά τους τελευταίους μήνες, γεγονός που προδιαγράφει περαιτέρω υποχώρηση του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ τα επόμενα τρίμηνα (Διάγραμμα 1).³

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και Ρυθμός Μεταβολής ΑΕΠ

Η αύξηση του ΔΟΣ τον Απρίλιο σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα οφείλεται κυρίως σε μικρή βελτίωση του οικονομικού κλίματος ανάμεσα στους καταναλωτές και στη μεταποίηση (Διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

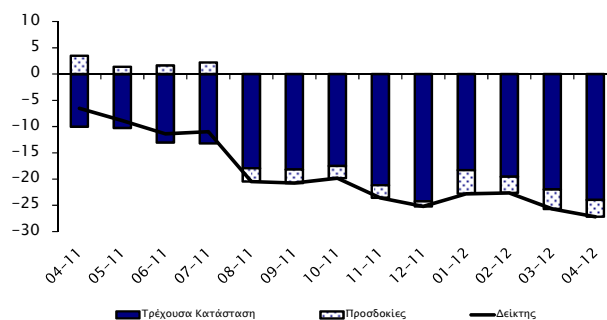

Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα παρουσίασε οριακή επιδείνωση σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, λόγω χειροτέρευσης της τρέχουσας κατάστασης (Διάγραμμα 3).

Περισσότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν αρνητικά την οικονομική τους κατάσταση τους τελευταίους τρεις μήνες, καθώς και την αναμενόμενη απασχόληση τους

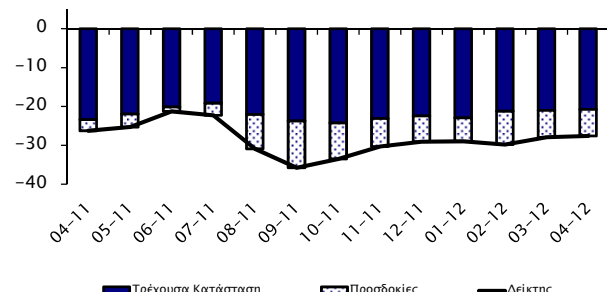
επόμενους τρεις μήνες. Αντίθετα, συγκριτικά με το Μάρτιο, περισσότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν θετικά τη ζήτηση και την απασχόληση τους τελευταίους τρεις μήνες, ενώ ελαφρώς θετικότερες είναι και οι προσδοκίες τους όσον αφορά τη ζήτηση τους επόμενους τρεις μήνες. Περισσότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι αναμένουν μείωση των τιμών τους επόμενους μήνες. (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα παρέμεινε στα ίδια επίπεδα με το Μάρτιο (Διάγραμμα 4).

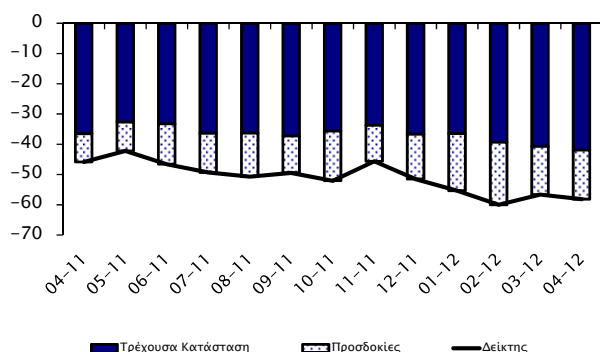
Συγκριτικά με τον προηγούμενο μήνα περισσότερες επιχειρήσεις δήλωσαν πως αναμένουν αύξηση στις παραγγελίες προς τους προμηθευτές τους επόμενους τρεις μήνες, ενώ τα τρέχοντα αποθέματα των επιχειρήσεων παρουσιάζονται μειωμένα. Αντίθετα, περισσότερες επιχειρήσεις παρατήρησαν μείωση στις πωλήσεις τους τελευταίους τρεις μήνες και αναμένουν μείωση των τιμών τους επόμενους τρεις μήνες. Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων όσον αφορά την απασχόληση και τις πωλήσεις στους επόμενους τρεις μήνες παραμένουν στα ίδια αρνητικά επίπεδα με το Μάρτιο (Πίνακας 1).

Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα δεν παρουσίασε σημαντικές μεταβολές σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα (Διάγραμμα 5).

¹ Economic Sentiment Indicator (ESI).
² Από το Φεβρουάριο 2011 τα στοιχεία για το ΔΟΣ (ΚΟΕ) έχουν αναθεωρηθεί λόγω αναπροσαρμογής του μακροχρόνιου μέσου όρου που χρησιμοποιείται για την κατασκευή του Δείκτη.
³ Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2005) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: "Latest Figures: GDP Growth Rate, 3rd Quarter 2011", Στατιστική Υπηρεσία 09/12/11).

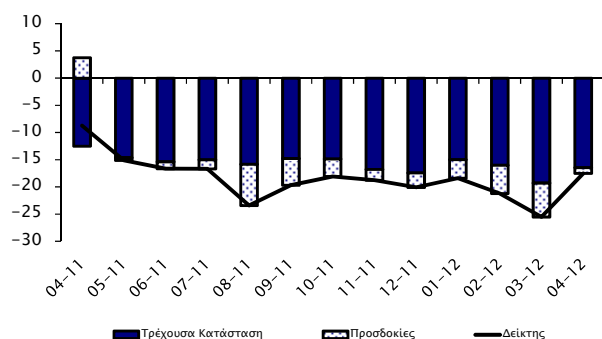
Τόσο η αξιολόγηση των επιχειρήσεων όσον αφορά την οικοδομική τους δραστηριότητα, όσο και οι προσδοκίες τους για την αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες, παρέμειναν στα αρνητικά επίπεδα του Μαρτίου. Περισσότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν αρνητικότερα απ' ό,τι το Μάρτιο τα υπό εξέλιξη έργα τους (current overall order books) και ελαφρώς λιγότερες αναμένουν μείωση των τιμών τους επόμενους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα παρουσίασε βελτίωση σε σύγκριση με τον περασμένο μήνα, λόγω καλύτερευσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 6).

Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

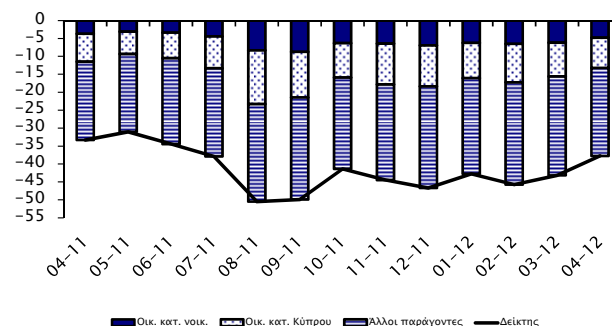

Συγκριτικά με τον προηγούμενο μήνα, περισσότερες επιχειρήσεις αναμένουν αύξηση της παραγωγής και της απασχόλησης τους επόμενους τρεις μήνες. Περισσότερες επιχειρήσεις συγκριτικά με το Μάρτιο δήλωσαν ότι τα τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων βρίσκονται σε χαμηλά επίπεδα, ενώ οριακή αύξηση παρουσίασαν και οι τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές. Αντίθετα, περισσότερες επιχειρήσεις παρατήρησαν μείωση στην παραγωγή τους τελευταίους τρεις μήνες και στις τρέχουσες συνολικές παραγγελίες. Επιπλέον περισσότερες επιχειρήσεις σε σύγκριση με το Μάρτιο δήλωσαν πως αναμένουν

μείωση στις τιμές πώλησης τους επόμενους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** παρουσίασε βελτίωση σε σύγκριση με το Μάρτιο. Οι καταναλωτές αξιολογούν λιγότερο αρνητικά από τον περασμένο μήνα την οικονομική κατάσταση των ιδίων και της Κύπρου γενικότερα, κατά τον τελευταίο χρόνο, αλλά και κατά τους επόμενους 12 μήνες. Οι εκτιμήσεις τους για την ανεργία παρουσίασαν βελτίωση συγκριτικά με τον περασμένο μήνα, με την πλειοψηφία όμως να αναμένει αύξηση στον αριθμό των ανέργων τους επόμενους 12 μήνες (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Προσδοκιών - Καταναλωτές (συνεισφορά οικονομικής κατάστασης και άλλων παραγόντων)

Σε σύγκριση με τον περασμένο μήνα, περισσότεροι καταναλωτές δήλωσαν ότι παρατήρησαν μεγάλες αυξήσεις στις τιμές των καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες, ενώ λιγότεροι αναμένουν μεγάλες αυξήσεις στις τιμές τους επόμενους 12 μήνες. Σε σχέση με το Μάρτιο, περισσότεροι καταναλωτές θεωρούν την τρέχουσα χρονική στιγμή ως κατάλληλη για μεγάλες αγορές και εκδηλώνουν πρόθεση να προβούν σε τέτοιες αγορές τους επόμενους 12 μήνες. Τέλος η πιθανότητα για αποταμίευση τους επόμενους 12 μήνες παρουσιάζει βελτίωση (Πίνακας 1).

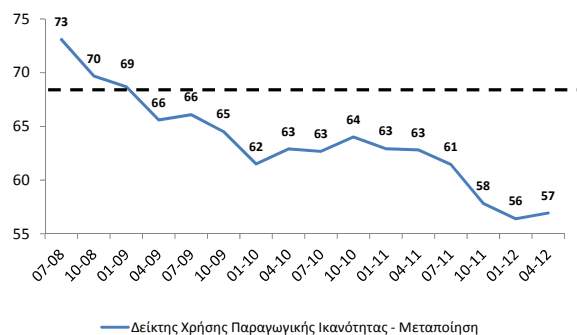
Συμπερασματικά, ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) για την Κύπρο τον Απρίλιο 2012 παρουσίασε αύξηση 2 μονάδων σε σύγκριση με το Μάρτιο 2011. Η βελτίωση αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στην καλύτερευση του κλίματος στη μεταποίηση εξαιτίας της βελτίωσης των προσδοκιών, καθώς και στην καλύτερευση του κλίματος ανάμεσα στους καταναλωτές λόγω βελτίωσης των προσδοκιών για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών αλλά και της Κύπρου γενικότερα. Το κλίμα στις υπηρεσίες και στις κατασκευές παρουσίασε οριακή επιδείνωση, ενώ στο λιανικό εμπόριο παρέμεινε στα ίδια αρνητικά επίπεδα με το Μάρτιο.

Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας (Capacity Utilisation)

Στα πλαίσια των Ερευνών Οικονομικής Συγκυρίας διεξάγεται έρευνα, σε τριμηνιαία βάση, για τη χρήση της παραγωγικής ικανότητας (capacity utilization) των επιχειρήσεων στους τομείς της *μεταποίησης* και των *υπηρεσιών*. Οι συνεντεύξεις γίνονται τηλεφωνικά ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα 100 επιχειρήσεων στη μεταποίηση και 200 επιχειρήσεων στις υπηρεσίες, το οποίο δίνει βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Πιο κάτω παρουσιάζεται ο Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας για τους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών, ο οποίος μας δείχνει ποιο είναι το τρέχον ποσοστό παραγωγής των επιχειρήσεων σε σχέση με τη μέγιστη παραγωγική τους ικανότητα, όπου το 100% δηλώνει πλήρη παραγωγική ικανότητα. Με άλλα λόγια, ο Δείκτης αυτός μας δείχνει πόσο κάτω από την «κανονική» παραγωγή λειτουργεί ο κάθε τομέας τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Ο Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας είναι χρήσιμος εφόσον παρέχει ενδείξεις για την εξέλιξη της οικονομικής δραστηριότητας. Αν για παράδειγμα η ζήτηση στην αγορά αυξάνεται, ο βαθμός χρήσης της παραγωγικής ικανότητας θα τείνει να αυξάνεται, ενώ το αντίθετο συμβαίνει όταν η ζήτηση στην αγορά μειώνεται. Η χρήση της παραγωγικής ικανότητας παρακολουθείται συχνά και ως ένδειξη για τις πληθωριστικές τάσεις, καθώς όταν το ποσοστό παραγωγής είναι ψηλό αυξάνονται οι πιέσεις στις τιμές. Επίσης, οι επενδύσεις και η απασχόληση εξαρτώνται άμεσα από το βαθμό χρήσης της παραγωγικής ικανότητας σε μια επιχείρηση ή τομέα. Ο Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας για τη μεταποίηση και τις υπηρεσίες δημοσιεύεται από το ΚΟΕ σε τριμηνιαία βάση, με σκοπό την παροχή πρόσθετων πληροφοριών για τις εξελίξεις στη μεταποίηση, στις υπηρεσίες, αλλά και στην οικονομία γενικότερα.

Η πορεία του Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας της μεταποίησης για την περίοδο Ιούλιος 2008 - Απρίλιος 2012 παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 8.⁴ Η διακεκομμένη γραμμή αντιστοιχεί στο μέσο όρο του Δείκτη για την περίοδο Ιούλιος 2008 - Απρίλιος 2012.

Διάγραμμα 8: Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας (%) - Μεταποίηση

Ο βαθμός χρήσης της παραγωγικής ικανότητας στη μεταποίηση παρουσίασε οριακή αύξηση σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2012. Γενικότερα, η διαχρονική πορεία του Δείκτη καταδεικνύει ότι μετά τον Ιανουάριο 2009, η χρήση της παραγωγικής ικανότητας στον τομέα της μεταποίησης βρίσκεται συνεχώς κάτω από το μακροχρόνιο μέσο όρο. Το γεγονός αυτό αποτελεί ένδειξη ότι οι επιχειρήσεις στη μεταποίηση συνεχίζουν να λειτουργούν κάτω από το κανονικό επίπεδο της παραγωγικής τους ικανότητας. Συνεπώς, στη μεταποίηση δεν αναμένονται σημαντικές επενδύσεις, καθώς με τα υφιστάμενα κτίρια/εγκαταστάσεις και

εξοπλισμό το ποσοστό παραγωγής βρίσκεται ήδη σε χαμηλά σχετικά επίπεδα.

Στον τομέα των υπηρεσιών, του οποίου η συνεισφορά στο ΑΕΠ της Κύπρου είναι πολύ πιο σημαντική από τη μεταποίηση, ο Δείκτης παρουσιάζεται για το σύνολο του τομέα αλλά και για επιμέρους υποτομείς, για την περίοδο Ιανουάριο 2010 - Απρίλιος 2012 (Πίνακας 2).⁵

Πίνακας 2: Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας (%) - Υπηρεσίες

	2010				2011				2012		Μέσος Όρος
	01	04	07	10	01	04	07	10	01	04	
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	81	81	79	79	77	78	85	79	81	81	80
Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	86	82	87	88	87	87	89	89	84	88	87
Άλλες υπηρεσίες	73	72	79	79	80	74	80	77	76	76	77
Σύνολο	72	73	79	79	80	71	82	79	79	79	77

Το συνολικό ποσοστό χρήσης παραγωγικής ικανότητας στις υπηρεσίες τον Απρίλιο 2012 παρέμεινε αμετάβλητο από τον Ιανουάριο στο 79%. Όσον αφορά τους υποτομείς των υπηρεσιών, οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, μετά την πτώση που παρουσίασαν τον Ιανουάριο, επανήλθαν στα επίπεδα του 2011. Ο υποτομέας των ξενοδοχείων και εστιατορίων, καθώς και των άλλων υπηρεσιών (που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων νομικές και ελεγκτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαφήμισης και έρευνας αγοράς), παρέμειναν στα ίδια επίπεδα με τον Ιανουάριο 2012 δηλ. στο 81% και 76% αντίστοιχα.

⁴ Τα στοιχεία που παρουσιάζονται σε αυτή την ενότητα δεν είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).

⁵ Τα στοιχεία για τον Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας στις υπηρεσίες άρχισαν να συλλέγονται από τον Ιανουάριο 2010. Ο Δείκτης υπολογίζεται σύμφωνα με τον ορισμό που χρησιμοποιείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG-ECFIN).

Πίνακας 1: Διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων¹

ΕΡΕΥΝΑ	2011												2012			
	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4			
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ																
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-7	-9	-11	-11	-20	-21	-20	-24	-25	-23	-23	-26	-27			
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	-20	-17	-23	-24	-28	-31	-24	-30	-36	-29	-33	-30	-38			
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	-11	-14	-17	-16	-26	-24	-29	-33	-37	-26	-26	-36	-34			
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	11	4	5	7	-8	-8	-7	-7	-3	-14	-9	-11	-10			
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	8	-2	-4	0	-9	-5	-4	-1	-8	-3	-5	-7	2			
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	6	2	3	-8	-4	1	3	-2	2	-1	0	0	-2			
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	17	15	10	-1	10	10	10	3	2	0	2	9	-1			
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ																
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-26	-25	-21	-22	-31	-36	-34	-30	-29	-29	-30	-28	-28			
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	-46	-51	-49	-44	-52	-56	-58	-57	-49	-57	-51	-49	-57			
Τρέχοντα αποθέματα ³	24	15	12	14	15	15	15	13	18	12	13	14	5			
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	-9	-10	-4	-9	-27	-36	-28	-22	-20	-18	-26	-21	-21			
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	-41	-36	-35	-37	-50	-55	-47	-36	-43	-39	-47	-43	-36			
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-1	-9	-6	-5	-17	-11	-14	-14	-14	-14	-11	-12	-12			
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-2	3	4	-3	5	7	-3	2	-4	-4	-4	9	-4			
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ																
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-46	-42	-47	-49	-51	-49	-52	-46	-52	-55	-60	-57	-58			
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	-45	-34	-46	-49	-47	-40	-46	-37	-58	-41	-55	-56	-56			
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-73	-65	-67	-73	-73	-75	-71	-68	-73	-73	-79	-81	-84			
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	-19	-19	-27	-26	-29	-24	-33	-24	-30	-38	-41	-32	-32			
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-24	-31	-24	-39	-42	-27	-32	-39	-33	-37	-38	-37	-35			
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ																
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-9	-15	-17	-17	-23	-20	-18	-19	-20	-18	-21	-26	-18			
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	-26	-35	-36	-42	-46	-35	-45	-43	-40	-52	-36	-44	-48			
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-37	-42	-46	-44	-44	-51	-50	-53	-59	-53	-54	-55	-56			
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-42	-45	-52	-52	-58	-46	-52	-46	-61	-57	-58	-52	-51			
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	1	1	0	1	4	-7	-6	-3	-7	-9	-6	3	-7			
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	11	-2	-4	-5	-23	-15	-10	-6	-8	-10	-16	-19	-3			
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-8	-11	-9	-14	-18	-19	-25	-14	-22	-23	-23	-27	-19			
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	12	-6	2	-5	1	2	-6	0	-4	-13	-5	-1	-6			
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ																
Δείκτης ²	-33	-31	-34	-38	-50	-50	-41	-44	-47	-43	-46	-43	-38			
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες	-28	-27	-29	-29	-35	-34	-32	-33	-35	-38	-35	-41	-40			
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	-15	-12	-14	-18	-33	-35	-25	-26	-28	-25	-26	-25	-19			
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	-60	-52	-55	-54	-65	-65	-63	-65	-66	-69	-70	-74	-73			
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	-31	-25	-28	-36	-60	-51	-38	-46	-46	-39	-43	-38	-34			
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	47	34	32	24	17	21	18	16	17	17	15	27	34			
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	24	13	10	12	29	35	18	17	13	9	15	31	14			
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ^{3, 4}	45	43	48	53	62	63	59	60	65	56	59	57	52			
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-48	-41	-44	-41	-55	-52	-48	-47	-47	-45	-48	-53	-46			
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες	-35	-40	-37	-36	-52	-55	-52	-50	-57	-48	-53	-54	-50			
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-12	-9	-16	-10	-20	-20	-5	-14	-17	-10	-19	-11	-14			
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες ³	-42	-44	-48	-46	-46	-51	-43	-47	-48	-51	-55	-53	-46			

Σημειώσεις:

¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (seasonally adjusted).

² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/business_consumer_surveys/userguide_en.pdf.

³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα.

⁴ Ακολουθώντας εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δεν διορθώνονται για εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).